

technické požiadavky na darcovstvo, odber a testovanie ľudských tkanív a buniek, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 7 ods. 1 prvého pododseku smernice 2006/17.

2. Talianska republika je povinná nahradiť trovy konania.

**Uznesenie Súdneho dvora (šiesta komora) z 23. novembra 2009 —
Lagoudakis a i./Kéntro Anoiktis Prostatias Hlikiomenon
Dimou Rethymnis a i.**

(spojené veci C-162/08 až C-164/08)

„Článok 104 ods. 3 prvý pododsek rokovacieho poriadku — Sociálna politika — Smernica 1999/70/ES — Doložky 5 a 8 rámcovej dohody o práci na dobu určitú — Pracovné zmluvy na dobu určitú vo verejnom sektore — Prvá alebo jediná zmluva — Opätovne uzatvárané pracovné zmluvy — Ekvivalentné zákonné opatrenie — Zníženie všeobecnej úrovne ochrany zamestnancov — Opatrenia zamerané na predchádzanie zneužitiam — Sankcie — Absolútny zákaz zmeny pracovných zmlúv na dobu určitú na pracovné zmluvy na dobu neurčitú vo verejnom sektore — Následky nesprávneho prebratia smernice — Konformný výklad“

1. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, ÚNICE a CEEP — Smernica 1999/70 — Opatrenia zamerané na predchádzanie zneužitiu pracovných zmlúv opätovne uzatváraných na dobu určitú [smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5 bod 1 písm. a) a doložka 8 bod 3] (pozri bod 11, body 1 a 2 výroku)*
2. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, ÚNICE a CEEP — Smernica 1999/70 — Zákaz zníženia všeobecnej úrovne ochrany zamestnancov chránenej uvedenou dohodou (smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5 bod 1 a doložka 8 bod 3) (pozri bod 11, body 3 — 5 výroku)*

3. *Sociálna politika — Rámcová dohoda o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP — Smernica 1999/70 — Opatrenia zamerané na predchádzanie zneužitiu pracovných zmlúv opätovne uzatváraných na dobu určitú (smernica Rady 1999/70, príloha, doložka 5 bod 1 a doložka 8 bod 3) (pozri bod 11, body 6 — 8 výroku)*

Predmet

Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Monomeles Protodikeio Rethymnis — Výklad doložky 5 bodu 1 a doložky 8 bodu 3 prílohy smernice Rady 1999/70/ES z 28. júna 1999 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP (Ú. v. ES L 175, s. 43; Mim. vyd. 05/003, s. 368) — Zákaz prijatia vnútroštátnej právnej úpravy pod zámenkou prebratia, ak vo vnútroštátnom právnom poriadku už existujú ekvivalentné zákonné opatrenia v zmysle doložky 5 bodu 1 smernice a ak nová právna úprava zníži úroveň ochrany pracovníkov nachádzajúcich sa v režime pracovnej zmluvy na dobu určitú

Výrok

1. Doložka 5 bod 1 rámcovej dohody o práci na dobu určitú uzavretej 18. marca 1999, ktorá tvorí prílohu smernice Rady 1999/70/ES z 28. júna 1999 o rámcovej dohode o práci na dobu určitú, ktorú uzavreli ETUC, UNICE a CEEP, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni prijatiu vnútroštátnej právnej úpravy členským štátom, akou je prezidentský dekrét 164/2004 upravujúci ustanovenia týkajúce sa pracovníkov zamestnaných na základe pracovných zmlúv na dobu určitú vo verejnom sektore, teda právnej úpravy, ktorá s cieľom prebrať konkrétne smernicu 1999/70 tak, aby sa jej ustanovenia uplatňovali na verejný sektor, zabezpečuje implementáciu opatrení zabráňujúcich nezákonnému používaniu opätovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov na dobu určitú a uvedených v bode 1 písm. a) až c) tejto doložky, ak už vo vnútroštátnom práve existuje — čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu — „ekvivalentné zákonné opatrenie“ v zmysle tejto doložky, akým je článok 8 ods. 3 zákona č. 2112/1920 o povinnom vypovedaní zmluvy zamestnancov súkromného sektora, avšak za predpokladu, že táto právna úprava po prvé neovplyvňuje účinnosť predchádzania nezákonnému používaniu zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov na dobu určitú, tak ako vyplýva z uvedeného ekvivalentného zákonného opatrenia, a po druhé rešpektuje právo Spoločenstva a najmä doložku 8 bod 3 tejto dohody.

2. Doložka 5 bod 1 písm. a) rámcovej dohody o práci na dobu určitú sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava, akou je tá vo veci samej, bola uplatňovaná orgánmi dotknutého členského štátu tak, že obnovenie opätovne uzavretých pracovných zmlúv na dobu určitú vo verejnom sektore, sa považuje za opodstatnené z „objektívnych dôvodov“ v zmysle tejto doložky, a to len z toho dôvodu, že uvedené zmluvy sú založené na zákonných ustanoveniach, ktoré umožňujú ich obnovenie na účely uspokojenia niektorých provizórnych potrieb, hoci v skutočnosti sú tieto potreby stále a pretrvávajúce. Rovnaká doložka sa naopak neuplatňuje na uzavretie prvej alebo jedinej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu na dobu určitú.

3. Doložka 8 bod 3 rámcovej dohody o práci na dobu určitú sa má vykladať v tom zmysle, že „znižovanie“ v nej uvedené sa musí preskúmať v porovnaní so všeobecnou úrovňou ochrany, ktorá sa v danom členskom štáte uplatňuje tak na pracovníkov, ktorí opätovne uzavreli pracovné zmluvy na dobu určitú, ako aj na pracovníkov, ktorí uzavreli prvú a jedinú zmluvu na dobu určitú.

4. Doložka 8 bod 3 rámcovej dohody o práci na dobu určitú sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je prezidentský dekrét 164/2004, ktorý na rozdiel od skoršej vnútroštátnej právnej normy, akou je článok 8 ods. 3 zákona č. 2112/1920, na jednej strane nepredpokladá v prípade nezákonného použitia pracovných zmlúv na dobu určitú vo verejnom sektore ich úpravu na zmluvy na dobu neurčitú alebo túto úpravu podmieňuje splnením istých kumulatívnych a reštriktívnych podmienok a na druhej strane vylučuje uplatnenie v ňom stanovených ochranných opatrení na pracovníkov, ktorí uzavreli prvú alebo jedinú zmluvu na dobu určitú, ak sa takéto zmeny — čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu — týkajú obmedzenej kategórie pracovníkov, ktorí uzavreli pracovnú zmluvu na dobu určitú alebo sú kompenzovaní prijatím opatrení, ktoré zabezpečujú predchádzanie zneužívaniu zmlúv na dobu určitú v zmysle doložky 5 bodu 1 tejto rámcovej zmluvy.

5. Dôsledkom prebratia tejto rámcovej dohody vnútroštátnou právnou úpravou, akou je prezidentský dekrét 164/2004, však nemôže byť obmedzenie ochrany, ktorá sa predtým vo vnútroštátnom právnom poriadku uplatňovala na pracovníkov na dobu určitú, na úroveň, ktorá je nižšia ako úroveň vyplývajúca z minimálnych ochranných ustanovení uvedených v tej istej rámcovej dohode.

Osobitne dodržanie doložky 5 bodu 1 tejto rámcovej dohody vyžaduje, aby takáto právna úprava stanovila v súvislosti s nezákonným používaním opätovných pracovných zmlúv na dobu určitú účinné a záväzné pravidlá na predchádzanie takémuto nezákonnému používaniu, ako aj sankcie, ktoré sú dostatočne účinné a odradzujúce, aby mohli zabezpečiť plnú účinnosť týchto preventívnych opatrení. Vnútroštátnemu súdu teda prináleží, aby overil splnenie týchto podmienok.

6. Za okolností, ako sú tie vo veci samej, sa rámcová dohoda o práci na dobu určitú má vykladať v tom zmysle, že v prípade, že vnútroštátny právny poriadok dotknutého členského štátu obsahuje v rámci predmetného sektora iné účinné opatrenia na predchádzanie a prípadne sankcionovanie nezákonného používania opätovných pracovných zmlúv na dobu určitú, v zmysle doložky 5 bodu 1 tejto dohody, nebráni uvedená dohoda uplatneniu vnútroštátnej právnej normy zakazujúcej vo verejnom sektore absolútnym spôsobom zmenu na pracovné zmluvy na dobu neurčitú, týkajúcu sa opätovných pracovných zmlúv na dobu určitú, ktoré keďže mali za cieľ pokryť stále a pretrvávajúce potreby zamestnávateľa, musia byť považované za nezákonné. Vnútroštátnemu súdu však prináleží, aby posúdil, do akej miery z podmienok uplatnenia, ako aj zo skutočnej implementácie relevantných vnútroštátnych ustanovení vyplýva, že sú dostatočným opatrením na predchádzanie a prípadne sankcionovanie nezákonného používania opätovných zmlúv alebo pracovnoprávných vzťahov na dobu určitú zo strany správneho orgánu.
7. Naopak, vzhľadom na to, že doložka 5 bod 1 tejto rámcovej dohody sa neuplatňuje na pracovníkov, ktorí uzavreli prvú alebo jedinú pracovnú zmluvu na dobu určitú, toto ustanovenie členským štátom neukladá povinnosť prijať sankcie, ak takáto zmluva v skutočnosti pokrýva stále a pretrvávajúce potreby zamestnávateľa.
8. Vnútroštátnemu súdu prináleží vykladať relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva v najväčšom možnom rozsahu v súlade s doložkou 5 bodom 1 a doložkou 8 bodom 3 rámcovej dohody o práci na dobu určitú a tiež v tomto rámci určiť, či sa „ekvivalentné zákonné opatrenia“ v zmysle doložky 5 bodu 1, aké sú upravené v článku 8 ods. 3 zákona č. 2112/1920, majú uplatniť na spory vo veci samej miesto niektorých iných ustanovení vnútroštátneho práva.